

TRADUCCIÓN E INTERPRETACIÓN

Elena Sánchez Trigo

Os estudos de Traducción e Interpretación, que están integrados na Facultade de Humanidades con Filoloxía Inglesa e con Filoloxía Hispánica, comezaron a impartirse na Universidade de Vigo no curso 1992-93, e implantáronse de forma progresiva, ou sexa, cada ano académico, un novo curso; así que no curso 1994-95 implantárase o cuarto e derradeiro ano, e sairá a primeira promoción.

Trátase dunha licenciatura de recente creación en España, como resultado da reforma de estudos iniciada polo Ministerio en 1990, que posibilitou a creación de novas licenciaturas.

Os estudos de Traducción comezaron a organizarse en España hai 20

anos¹, na Universidade Autónoma de Barcelona e na Universidade Complutense de Madrid, e, uns anos máis tarde, nas Universidades de Granada (1979) e Las Palmas de Gran Canaria (1988). Tratábase de estudos de diplomatura (tres anos de duración), ou, no caso da Complutense, de estudos de posgrao.

Estas antigas Escolas de Traducción (Autónoma de Barcelona, Granada, Las Palmas) convertéronse en Facultades, e ademais implantouse a Licenciatura de Traducción en Vigo, Málaga e Salamanca. Nas Universidades de Castellón, Santander e León impártense Masters e estudos do Terceiro Ciclo².

1. En Europa, a formación de tradutores e intérpretes dentro do marco universitario iníciase hai uns 50 anos, trala Segunda Guerra Mundial, en L'École d'Interprètes de Xenebra.

2. Queremos sinalar que nos estamos referindo soamente ós estudos ofrecidos polas Universidades públicas.

1. PLAN DE ESTUDIOS

1.1. Organización

Os estudos de Traducción constan de catro anos, que se dividen en dous ciclos:

- Primeiro ciclo: 2 anos (sen título terminal)³.

- Segundo ciclo: 2 anos⁴.

A carga lectiva total é de 318 créditos, o que equivale a 3.180 horas lectivas, e distribúese como pode verse no cadro 1.

1.2. Contido

Antes de presenta-lo plan de estudos de Traducción, queremos explicar brevemente algunhas cuestións que poden resultar pouco claras:

a) As linguas de traballo denomínanse A, B e C e corresponden a:

- Lingua A: Lingua materna. Elixida polo alumno entre as ofrecidas pola Universidade (Español / Galego). Esta é a lingua á que se traduce / interpreta.

- Lingua B: Primeira lingua estranxeira (Inglés / Francés). É a lingua desde a que se traduce / interpreta.

	Curso	Materias troncais	Materias obrigatorias	Materias optativas	Materias de libre elección	Traballo fin de carreira	Total Créditos
1º ciclo	1º	66	12	----	----		78
	2º	58	6	----	----		64
		----	----	12	14		26
2º ciclo	3º	51	12	----	----		63
	4º	21	12	----	----		33
		----	----	24	18	12	54

Cadro 1

3. É dicir, a realización dos estudos do primeiro ciclo non outorga ningún título.

4. Neste segundo ciclo inclúese tamén o traballo de fin de carreira.

•Lingua C: Segunda lingua estranxeira (Inglés / Francés, Ruso, Alemán, Portugués)⁵. Ó remate dos estudos coñecerase de forma pasiva.

b) Diferencia entre Traducción e Interpretación: A diferenza dáa o feito

de que se trate dunha traducción escrita (traducción) ou oral (interpretación).

Despois destas consideracións presentámo-lo plan de estudos da Universidade de Vigo, que é o seguinte⁶:

1.2.1. Materias troncais e obrigatorias do primeiro ciclo

1º Curso	2º Curso
A) MATERIAS TRONCAIS	A) MATERIAS TRONCAIS
Lingua A: Galego I / Español I Lingua B: Inglés I / Francés I Lingua C: Francés I / Inglés I, Ruso I Alemán I e Portugués I Traducción Xeral B - A Lingüística aplicada á Traducción Teoría da Traducción	Lingua A: Galego II / Español II Lingua B: Inglés II / Francés II Lingua C: Francés II / Inglés II, Ruso II Alemán II e Portugués II Traducción Xeral B - A Traducción Inversa A - B Documentación aplicada á traducción
B) MATERIAS OBRIGATORIAS	B) MATERIAS OBRIGATORIAS
2ª Lingua A: Galego / Español	Traducción : Español-Galego/Galego-Español

5. Por razóns económicas, no curso 94-95 só se ofreceron como lingua C as seguintes: Alemán, Francés e Portugués.

6. Por razóns de claridade, decidimos non incluí-lo número de créditos que corresponde a cada disciplina e unha breve descrición da mesma; ambos datos pódense encontrar publicados no BOE do 4 de Decembro de 1992, e nos folletos que distribúe o COIE.

Observacións:

1) Xa sinalamos que os alumnos elixen unha Lingua A (disciplina troncal) das dúas que existen na nosa Comunidade Autónoma (galego/español), pero todos van cursar tamén unha segunda Lingua A, xa que a disciplina 2ª *Lingua A: Galego/ Español* figura como materia obrigatoria no plan de estudos da Universidade de Vigo.

2) Na materia de 1º curso *Traducción Xeral B-A* (traducción directa), que figura con 12 créditos no plan de estudos, tódolos alumnos traducen das linguas B elixidas (Inglés/Francés) ó español (6 créditos) e ó galego (6 créditos), independentemente de cal sexa a Lingua A elixida.

3) As Linguas B deben coñecerse ben ó entrar na Facultade, pois só se perfeccionarán, non se iniciará ós alumnos na súa aprendizaxe.

4) *Lingüística aplicada á Traducción e Teoría da Traducción* impártense, respectivamente, no primeiro e segundo cuadrimestre, porque o seu reducido número de créditos (6 respectivamente) permite esta organización.

5) No segundo ano os alumnos deberan realizar un segundo curso das Linguas A, B e C, e de *Traducción Xeral B-A*.

6) Aínda que se debe traducir sempre á Lingua A, a lingua materna, no segundo curso introduciuse a disciplina *Traducción Inversa A-B*, que soe impartirse durante un cuadrimestre, polo seu reducido número de créditos, porque non se pode ignorar que o mercado laboral vailles esixir ós nosos alumnos que traduzan tamén á súa Lingua B.

7) No 2º curso, coma no 1º, os alumnos deberán traballar coa 1ª e 2ª Lingua A na disciplina *Traducción: Español-Galego / Galego- Español* (disciplina obrigatoria).

1.2.2. Materias optativas do primeiro ciclo

Débense cursar 12 créditos optativos, que non están asignados a cursos específicos⁷. A relación de optativas é a seguinte:

Curso monográfico de Lingua A I
 Curso monográfico de Lingua B I
 Curso monográfico de Lingua C I
 Historia das Traduccións I
 Historia das Traduccións II
 Informática básica aplicada á Traducción
 Lingüística I
 Terminoloxía Marítima
 Tradición Literaria da Lingua A
 Tradición Literaria da Lingua B

7. É dicir, ó longo do primeiro ciclo pódense cursar estes créditos optativos tanto en 1º coma en 2º, ou pódense repartir da forma que se considere oportuna ó longo destes dous anos.

Observacións:

1) Estas son as materias optativas que se poderían elixir para cursar durante o 1º ciclo de Traducción e Interpretación; pero, polo momento, non se ofrecen todas. A Facultade establece cada ano unha listaxe das que se poderán escoller. Para o curso 1994-95 ofrecéronse as seguintes:

- Curso monográfico de Lingua A I
- Curso monográfico da Lingua A I
- Tradición Literaria da Lingua A
- Tradición Literaria da Lingua B

2) Como todas estas disciplinas son de 6 créditos e como que se deben realizar 12 créditos de materias optativas, os alumnos terían que escoller dúas disciplinas das catro posibles.

1.2.3. Materias de libre elección do primeiro ciclo

Débense cursar 14 créditos de

libre elección, que non están asignados a cursos específicos.

Observacións:

1) A Universidade publica cada curso a relación de materias de libre elección; aínda que, na práctica, o número delas posible non é tan amplo como puidese parecer, pola inevitable incompatibilidade de horarios.

2) Estes créditos de libre elección permiten que os alumnos de Traducción, teñan a posibilidade de matricularse en disciplinas dunha combinación lingüística diferente á elixida no momento de entrar na licenciatura, sempre que as devanditas materias figuren entre as de libre elección e os horarios non sexan incompatibles.

3) Non se poden elixir como materias de libre elección aquelas que teñan un contido idéntico ou moi similar ó das materias xa cursadas.

1.2.4. Materias troncais e obrigatorias do segundo ciclo.

3º Curso	4º Curso
A) MATERIAS TRONCAIS	A) MATERIAS TRONCAIS
Informática aplicada á traducción Técnicas de interpretación consecutiva Terminoloxía Traducción especializada I A-B, B-A Traducción Xeral C-A	Técnicas de interpretación simultánea Traducción especializada II, A-B, B-A
B) MATERIAS OBRIGATORIAS	B) MATERIAS OBRIGATORIAS
Lingua C: Inglés III, Francés III Ruso III, Alemán III e Portugués III	Traducción Xeral C-A TRABALLO DE FIN DE CARREIRA

Comentario:

1) No 3º curso, a *Traducción Xeral B-A* (1º ciclo) substitúese pola *Traducción Xeral* desde a Lingua C.

2) Realizarase traducción directa e inversa das Linguas B e A, pero agora traballárase con textos especializados (3º curso: Textos comerciais, económicos e empresariais; 4º curso: Textos científico-técnicos), e non xerais, como ocorría no 1º ciclo.

3) Como a maioría dos alumnos ó inicia-la carreira posúe escasos (en ocasións, ningún) coñecementos das Linguas C, en 3º segue figurando unha disciplina de Lingua C, cousa que xa non ocorre coas Linguas B.

4) Neste segundo ciclo hai que cursar dúas disciplinas de Interpretación: *Técnicas de interpretación consecutiva* (3º) e *Técnicas de interpretación simultánea* (4º).

A interpretación consecutiva é a traducción oral que se realiza despois que se produciu un discurso, e a interpretación simultánea é a que ten lugar a medida que se produce un discurso.

Aínda que a Licenciatura se denomina *Traducción e Interpretación*, as que acabamos de nomear son as dúas únicas disciplinas que existen en toda a carreira relacionadas coa interpretación. Trátase dunha primeira aproximación ó mundo da Interpretación, pero que realmente non faculta para ser intérprete profesional. Os alumnos que quixesen seguir esta orientación profesional deberían realizar unha formación específica de posgrao.

5) O traballo de fin de carreira (12 créditos) equivale a unha Memoria de Licenciatura.

1.2.5. Materias optativas do segundo ciclo

Débense cursar 24 créditos optativos, que non están asignados a cursos específicos⁸. A relación é a seguinte:

Análise Textual
Análise Textual e traducción
Industrias da lingua
Introducción á economía I
Introducción á economía II

Lingüística II
Neoloxía e Normalización da lingua
Relacións internacionais I
Relacións internacionais II
Retórica: a expresión e as súas técnicas

8. É dicir, ó longo do segundo ciclo pódense cursar estes créditos optativos tanto en 3º, coma en 4º, ou repartilos da forma que se considere opo. una ó longo destes dous anos.

Introducción ó dereito I
 Introducción ó dereito II
 Lexicografía da Lingua B
 Lingua A II
 Lingua B II
 Lingua C II
 Lingüística computacional
 Lingüística comparada e contrastiva.

1.2.6. Materias de libre elección do segundo ciclo

Débense cursar 18 créditos de libre elección que non están asignados a cursos específicos.

Observacións:

1) Como se pode apreciar, neste segundo ciclo o número de créditos optativos (1º c.: 12; 2º c.: 24) e de libre elección (1º c.: 14; 2º c.: 18) que se deben cursar é maior ca no primeiro ciclo. Os alumnos teñen máis liberdade para elabora-lo seu propio currículo.

2) De tódalas disciplinas optativas que xa sinalamos, para o curso 1994-95 ofrecéronse as seguintes:

Introducción á economía II
 Introducción ó dereito I
 Neoloxía e Normalización da Lingua
 Traducción especializada B/A-A 2

Teoría da traducción
 Traducción de textos técnicos B-A
 Traducción de textos técnicos C-A
 Traducción especializada A/A 2
 Traducción especializada A 2 /A
 Traducción especializada B/A-A 2
 Traducción especializada C-A/A 2

2. ACCESO Á LICENCIATURA DE TRADUCCIÓN E INTERPRETACIÓN

2.1. Requisitos

Os alumnos que desexen cursar estes estudos deberán:

a) Ter superado COU, por calquera opción, e as PAAU.

b) Na Licenciatura de Traducción non se ensinarán as Linguas B, senón que se perfeccionarán; polo tanto débense ter coñecementos avanzados da primeira lingua estranxeira.

c) Realizaranse unhas probas de aptitude que “ permitan detectar de forma global las aptitudes del candidato (...) para la traslación lingüística demostrada en base a uno de los dos idiomas extranjeros conocidos” (R.D. 1.060/92, do 4 de setembro). Nestas probas outorgarase a calificación de apto ou non apto.

d) En función da nota de acceso á Universidade e do resultado obtido na proba específica para acceder á Licenciatura de Traducción e

Interpretación, sacarase unha listaxe coa relación dos admitidos. O número destes depende do número de prazas ofrecidas polo Centro.

O límite de admisión para o curso 1994-95 foi de 110 alumnos, e establecéronse os seguintes cupos en función das combinacións lingüísticas que se poden escoller:

Lingua A: Galego	
Lingua B: Inglés	35
Lingua B: Francés	20

Lingua A: Español	
Lingua B: Inglés	35
Lingua B: Francés	20

Os candidatos que dominen máis dunha combinación lingüística (Linguas A e B) poderán realizar varios exames de acceso en función das diferentes opcións, pero no momento de matricularse terán que elixir unha de tódalas combinacións lingüísticas en que estivesen admitidos.

2.2. Proba de Acceso

As probas foron variando desde a implantación da Licenciatura:

a) Cursos 1992-93, 1993-94

Escoitar unha conferencia na Lingua B elixida (Inglés/Francés).

Resumo escrito da devandita conferencia en Lingua A elixida (Español/Galego)

Cuestionario sobre o texto da conferencia.

b) Curso 1994-95:

- Lingua A:
 - Explicar na lingua A elixida o contido dun gráfico.
 - Resumir un texto en lingua A.

- Lingua B⁹.
 - Resumir un texto en lingua B.
 - Proba de "reenchemento de ocos" (completar frases) na Lingua B.

2.3. Data de Realización da proba

A existencia dunha proba específica para Traducción e Interpretación implica que a preinscrición se realice de forma independente do resto das titulacións do Sistema Universitario Galego.

As probas para o curso 1994-95 realizáronse no mes de Xullo. Os interesados deben facer unha solicitude de acceso ás probas nas datas que fixe a Universidade, e para iso deberanse pór en contacto co Negociado da Facultade de Humanidades de Vigo (tels: 986 81 22 53 / 81 23 77), co fin de coñecer os prazos de admisión de solicitudes.

9. Non se realizan probas sobre a lingua C.

3. CARACTERÍSTICAS DO CANDIDATO Á LICENCIATURA DE TRADUCCIÓN

Como xa indicamos máis arriba, o estudante que queira matricularse en Traducción e Interpretación debe ter bos coñecementos da Lingua B que vai cursar. Moitas veces confúndese a Facultade de Traducción cunha Escola de Idiomas, que é o lugar onde se aprenden linguas estranxeiras. Profundizarase no coñecemento das Linguas B, pero o nivel de partida ten que ser avanzado.

Aínda que é certo que “saber idiomas,” como acabamos de sinalar, é importante en traducción, non é suficiente. Tradicionalmente considérase que a comprensión de linguas estranxeiras faculta automaticamente para traducir, pero isto é un erro. Non hai que esquecer que a lingua non se pode separar da cultura na que se insire, pois o traductor é un intermediador cultural. É necesario, polo tanto, coñecerlo idioma dentro do seu contexto socio-cultural, o que é bastante máis complexo có simple coñecemento dunha lingua. Por iso o estudante de Traducción debe ter curiosidade por documentarse nos temas mais variados e coñece-la actualidade nacional e internacional¹⁰. Tamén debe posuír unha boa cultura xeral.

Por último, é fundamental destaca-la importancia que para o futuro traductor ten un certo dominio da súa lingua materna, xa que é a lingua á que normalmente se traduce. É importante manexar un léxico abundante, redactar ben -non hai que esquecer que o traductor é un radactor na súa propia lingua a partir doutras linguas-, ser quen de reformular unha mesma idea de diferentes maneiras, adaptarse a diferentes interlocutores, etc.

4. SAÍDAS PROFESIONAIS

O obxecto desta Licenciatura é a formación de tradutores profesionais que sexan quen de traballar con dúas linguas estranxeiras, polo que os principais mercados de traballo poderían ser¹¹:

- industria e comercio
- sector turístico
- dereito
- editoriais
- bancos e seguros
- organismos e institucións nacionais e internacionais
- medios de comunicación e audiovisuais

En definitiva, un alumno da Facultade de Traducción debería estar capacitado para abordar calquera traballo relacionado co que actualmente se denomina *industrias da lingua*.

10. Coa intención de facilita-la consecución dos obxectivos que sinalamos, ofrécese ós estudantes a posibilidade de acceder a algunhas becas Erasmus (cada ano póñense en marcha máis programas de intercambio), que permiten a estancia dos nosos estudantes nas Universidades estranxeiras.

11. Citamos neste punto o sinalado por W. Neunzig (coord.), Proyecto interdepartamental para la elaboración de Criterios pedagógicos de la enseñanza en la Escuela Universitaria de Traductores e Intérpretes de la Universidad Autónoma de Barcelona, Barcelona 1985.